

► Ландыш Заһретдинова

ФЭНСАРДА КӨЗГЕ СЕССИЯ

Сәләтлеләр, иң-иң уңаннар һәм булганнар, тапкырлар һәм зирәкләр көзгә каникулда нишли? Дәрес, «Фәнсар» уку-уқыту үзәгендә уза торган көзгә сессиядә катнаша. Анда катнашучылар белем алып кына калмый, төрле остаханәләрдә катнашып, «Сәләт»леләр иле белән дә яқыннанрак таныша. Фәнсар мәктәбе, көзгә сессия хакында проект җитәкчесе Элина Насыйбуллина белән сөйләштек.

Фәнсар мәктәбе ничек оешты, аның башында кемнәр торды?

2002 елдан старт алды. Фәнни җитәкчесе – Жәүдәт абый Сәләйманов. Әлегә мәктәп – тулысынча аның идеясе! Мин үзем сигезенче сыйныфта укыган вакытта беренче сессиягә сәлкеш булып бардым. Ул Казанда, икенче гимназиядә кыш көне узды. Анда дәрестән тыш чаралар булмады, укып кына йөрдөк. Фәнсар бүгенгә көндә тулы канлы, ел давамында давам итә торган онлайн-проект. Елга ике тапкыр – язгы һәм көзгә сессияләр үткәрелә.

Нинди юнәлешләрдә эшли ул?

Фәнсар мәктәбе берничә проект башкара: онлайн-уқыту, ике сессия

һәм ике конференция. Беренче конференция декабрьдә үтә, ул «Әнвәр Хәйри укулары» дип атала, тулысынча тарих белән бәйле. Икенчесе апрель аенда уза. Әлегә конференция Мирза Мәхмүтов исемен йөртә һәм математика, физика, химия, биология һ.б. төгәл фәннәр белән бәйле. Мирза Мәхмүтов конференциясендә Фәнсар мәктәбендәгеләр генә түгел, бөтен республикадан килгән балалар катнаша. Укучылар конференцияләргә ел давамында әзерләнә: башта укытучылар белән фәнни эш яза.

Ни өчен Фәнсар мәктәбе нәкъ менә Мирза Мәхмүтов исемен йөртә?

Мәхмүтов Мирза Исмагыйль улы – «Сәләт»нең дустаны, зур мөгаллим иде. Балалар белән фәнни эш алып баруны педагогикада нәкъ менә ул гамәлгә кертәп жибәргән. Без аның эшен дәвам итәбез. Тормыш иптәше Диләрә апа шулай ук безнең остазыбыз, «Сәләт» дустаны.

«Сәләт» – татар теле мохите диебез, Фәнсарда ул ничек тормышка ашырыла?

Укытучыларга ничек жайлырак, дәресләр шулай бара. Калган чаралар барысы да татар телендә үтә. Менә ике көн дәвамында балалар белән әңгәмә үткәрдек, үзара татарча гына сөйләштек. «Әти-әниегез сезне сессиягә жибәрәме?» – дигән сорауга күбесе: «Әлбәттә, «Сәләт»тә татар телендә рәхәтләнәп сөйләшәбез бит», – дип жавап бирде.

Сессия ничек үтә?

Уку елы сентябрьдә башлана. Гарица кабул итү этабын портфолио сайтында ачабыз. Фәнсар мәктәбенә укучыларны портфолиолары буенча сайлыйбыз. Быел йөз сиксән баланы сайлап алдык. Икенче этап – онлайн-уку. Математика, физика, химия, биология, жәмгыять белеме һәм тарих буенча дәресләрне видеога төшереп, интернетка куйдык, балалар шуларны карап-танышып, төрле биремнәр башкарды. Йөз ун бала алдагы этапка узды. Ике көн дәвамында алар белән әңгәмә үткәрдек – бу өченче этап булды. Шуңың нәтижәсендә сиксән биш бала сессиягә чакыру алды.

Сессия Алексеевск районында, Биләрдә жиде көн дәвам итте. Бик интенсив программа әзерләдек. Анда шул ук фәннәрдән: математика, физика, химия, биология, жәмгыять белеме һәм тарихтан дәресләр үткәрелде. Быел безнең төп партнер

– КФУ, укытучыларның да күбесе шуннан. Алар – аспирантлар, яшь педагоглар, ягъни фән белән шөгыйльләнүчеләр. Фәнсар ул – фән мәктәбе, БДИ, БРИга әзерләну мәктәбе генә түгел. Күбрәк мәктәптән тыш белемнәргә өстенлек бирелде. Монда алынган мәгълүмат балаларга олимпиадаларда, конференцияләрдә катнашканда да зур база булып тора.

Балалар кайсы фәннәр белән күбрәк кызыксына?

Быел иң күп кызыксыну уяткан фән – жәмгыять белеме. Узган елда биология иде, ике ел элек – математика... һәр елны төрлечә була.

Сессия программасы белән дө таныштыр әле?

Төшкә кадәр – уку-уку процессы: теория үзләштерәбез. Төшке аштан соң фәнни юнәлештәге гамәли эшләр. Бер көн – химия, икенче көнне – биология, өченче көнне – физика, дигәндәй. Бөтен сәлкешләр өчен уку программасы бер төрле. Бу,

әйттик, физика белән кызыксынмаган балага да әлегә фәннең бик кызыклы булуын күрсәтү өчен мөһим. Гамәли эшләрдән соң яшьләренә арт-терапия көтә: кул эшләренән мастер-класслар була. Кичке аштан соң интеллектуаль-фәнни кичке чара һәм шәмчәкләр. Язгы сессиядә 11 сыйныфлар өчен чыгарылыш балы уза, сәлкешләр аны түземсезлек белән көтәп ала.

Элина, быелгы сессия башкаларыннан ни белән аерылып тора?

Беренче тапкыр гамәли юнәлешне, ягъни тәжрибәләр үткәрүне керттек. һәр сәлкеш кызыксынган юнәлештә үзен сынап карый. Мәсәлән, биологиядә нәрсәдер үстерә, физика яки химия буенча реактивлар, төрле жиһазлар ярдәмендә физик, химик тәжрибәләр үткәрә.

Киләчәктә нинди яңалыклар көтелә?

Планныбыз зурдан: өч сессия үткәрергә ниятлибез – кыш көне дә. Киләсе елдан ук планлаштырабыз. Каникуллар вакытында бер сессия генә түгел, ә берничә сессия үткәрү нияте дә бар. Төрле районнарда үтәчәк һәм һәр сессия үз юнәлеше белән булачак. Мәсәлән, Биләрдә – тарих һәм жәмгыять белеме, Әлмәттә – биология һәм химия, Казанда – математика-физика һ.б. Балалар саны да күпкә артчак.

Жавапларыгыз өчен рәхмәт, Элина! ❏